

Krajský soud v Ostravě

Havlíčkovovo nábřeží 1835/34

728 81 Ostrava

DS: jhyaeqv

V Praze dne 4. 2. 2021

Číslo jednací: 32 ICM 2312/2017

Žalobce: Ing. Lee Louda, IČO: 69326681, se sídlem Vodičkova 41, 110 00 Praha 1, insolvenční správce dlužníka: OKD, a.s., se sídlem Stonavská 2179, 735 06, Karviná, Doly, IČO: 26863154

Zastoupen: JUDr. Dušanem Dvořákem, advokátem, ev. č. ČAK 9714, adresa pro doručování DRV Legal, s.r.o. advokátní kancelář, Hlinky 505/118, Brno PSČ 603 00

Žalovaná č. 1: **NEW WORLD RESOURCES N.V.**, se sídlem C/O Duff & Phelps Ltd The Shard, London, 32 London Bridge Street, SE1 9SG, Spojené Království Velké Británie a Severního Irska

Žalovaná č. 2: **Zdeněk Bakala**, nar. 7. 2. 1961, bytem Nyon, Švýcarská konfederace

Zastoupena: Janem Kalvodou, advokátem, ev. č. ČAK 00260, se sídlem Advokátní kancelář, Bělohorská 238/85, 169 00 Praha 6 – Břevnov

Žalovaný č. 3: **Peter Kadas**, nar. 27. 2. 1962, bytem NW3 1HP Londýn, 3 Streatley Place, Spojené Království Velké Británie a Severního Irska

Žalovaná č. 4: **BXR Group Limited**, adresa pro doručování PO Box 71 Road Town Tortola, VG1110, British Virgin Islands

Zastoupena: Mgr. Lukášem Liškou, č. ČAK 10490, Advokátní kancelář Liška&Sabolová, s.r.o., Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2

Žalovaná č. 5: **CERCL Mining B.V.**, reg. č. 34348220, se sídlem Strawinskylaan 3051, 1077 ZX, Amsterdam

Zastoupena: Mgr. Lucií Sabolovou, č. ČAK 04780, Advokátní kancelář Liška&Sabolová, s.r.o., Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2

Vyjádření žalované č. 4

Elektronicky datovou schránkou

I.

Žalovaná č. 4 dne 20. 1. 2021 obdržela vyjádření žalobce ze dne 16. 11. 2020. Žalobce v tomto podání trvá na tom, aby soud uložil žalovaným č. 1, č. 4 a č. 5 „vysvětlovací povinnost“, a aby tyto žalované k jejímu plnění předložily určité dokumenty. Žalovaná č. 4 k výzvě soudu činí toto vyjádření.

Pojmy uvozené velkými písmeny a nedefinované v tomto podání mají význam, který jim žalovaná č. 4 přiřazuje ve svém předchozím podání z 9. 9. 2020.

II.

Žalobce vyjadřuje přesvědčení, že pro získání dokumentů, pro něž vyžaduje uložení vysvětlovací povinnosti, vyvinul dostatečnou aktivitu. Důvodem má být to, že „v předmětném čase“ nemohl vědět, že by dokumenty mohly být k dispozici a že on jako insolvenční správce musel zvažovat mnohé „procesní aspekty vstupu do řízení“.

Žalobce se rovněž snaží doplnit, proč je přesvědčen o tom, že všichni žalovaní jsou v tomto řízení pasivně legitimováni. Odkazuje na žalovanou č. 4 citované usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 363/2015 z 28. 2. 2017, cituje část odůvodnění tohoto rozhodnutí a tvrdí, že pokud toto rozhodnutí hovoří o „plnění z tohoto úkonu“, má to být jen příklad jedné z možných situací, který Nejvyšší soud uvádí pouze jako „obiter dictum“, a proto jej nelze aplikovat „jako zobecnělé pravidlo pro další případy“. Podle žalobce má § 237 odst. 1 IZ postihovat co nejširší okruh osob, aby byli spravedlivě uspokojeni všichni věřitelé. Proto jsou podle něj pasivně legitimováni všichni žalovaní, které označil.

Žalobce se sice snaží reagovat na argumentaci žalované č. 4, avšak ani toto jeho podání nevyvrací skutečnosti popírající pasivní legitimaci žalovaných č. 2 až č. 5 ani odůvodněnost požadavku žalobce na uložení vysvětlovací povinnosti. Pasivní legitimace žalovaných č. 2 až č. 5 zůstává neprokázána, a proto i požadavek na uložení vysvětlovací povinnosti je bezpředmětný.

III.

Svá tvrzení o pasivní legitimaci všech žalovaných žalobce doplňuje výkladem usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 363/2015 ze dne 28. 2. 2017, jemuž se snaží přisoudit jiný význam, než toto usnesení skutečně má. Jak bylo řečeno, i tato jeho argumentace je nesprávná a nevypořádává se se skutečnostmi, které žalovaná č. 4 k nedostatku pasivní legitimace žalovaných uváděla. Z nich je třeba zdůraznit následující:

- i. Žalobce toto řízení zahájil žalobou ze dne 5. 5. 2017 a v dalších podáních upřesnil, že požaduje vydání částky, o níž tvrdí, že byla vyplácena „postupně nahoru“ jako dividenda v rámci akcionářské struktury žalované č. 1.
- ii. Žalovaná č. 5 dne 19. 6. 2018 zahájila řízení ve Velké Británii, které skončilo dne 18. 1. 2019 vydáním rozsudku soudem High Court of Justice, divize Business and Property Courts of England and Wales, číslo CR-2018-005056 („**Rozhodnutí High Court of Justice**“). Z Rozhodnutí High Court of Justice je zřejmé, že předmětem řízení před ním vedeného bylo posouzení oprávněnosti výplaty dividend ve prospěch žalované č. 5 a toho, zda a případně za jakých okolností by žalovaná č. 5 byla povinna vracet vyplacené dividendy společnosti New World Resources Plc. podle anglického práva, jímž se vyplacení dividend řídilo. High Court of Justice tedy posuzoval rozhodnutí společnosti New World Resources Plc. z let 2011 a 2012 o distribuci dividend, včetně výše vyplacených částek a akciového podílu žalované č. 5 na společnosti New World Resources Plc.

K důkazu: Rozsudek High Court of Justice, divize Business and Property Courts of England and Wales, číslo CR-2018-005056 ze dne 18. 1. 2019 (je součástí spisu, předloženo žalovanou č. 5 s podáním ze dne 4. 3. 2019)

- iii. Jak se uvádí v Rozhodnutí High Court of Justice žalovaná č. 5, která vlastnila 63,65 % akcií společnosti New World Resources Plc., obdržela: (i) dne 30. 9. 2011 prozatímní dividendu ve výši 0,16 euro na akcii, (ii) dne 2. 5. 2012 konečnou dividendu ve výši 0,07 euro na akcii a (iii) dne 19. 9. 2012 prozatímní dividendu ve výši 0,06 euro na akcii. Rozhodnutí High Court of Justice konstatuje, že dividendy byly žalované č. 5 vyplaceny po právu a nelze je vydat podle anglického práva, které je třeba na jejich výplatu aplikovat (k tomu viz rovněž podání žalované č. 5 ze dne 4. 3. 2019).
- iv. Z časové osy předložené žalovanou č. 4 s podáním ze dne 6. 4. 2020 vyplývá, že společnost New World Resources Plc., která byla v dané době téměř stoprocentním (99,78%) akcionářem žalované č. 1, obdržela v letech 2011 a 2012 tyto dividendy od žalované č. 1: (i) dne 15. 4. 2011 dividendu ve výši 58,2 mil. euro, (ii) dne 30. 9. 2011 mezitímní dividendu ve výši 42,4 mil. euro, (iii) dne 26. 4. 2012 dividendu ve výši 18,5 mil. euro, (iv) v září 2012 dividendu ve výši 15,9 mil. euro a (v) v říjnu 2012 dividendu ve výši 2,6 mil. euro.
- v. Žalovaná č. 1 obdržela od dlužníka (úpadce) na základě Rozhodnutí I ze dne 17. 5. 2011 dividendu ve výši 245 258 000 euro a na základě Rozhodnutí II ze dne 15. 5. 2012 dividendu ve výši 238 880 000 euro (jde o přepočtené na euro, dividendy byly vyplaceny v Kč).

Žalovaná č. 1 a New World Resources Plc. jsou součástí „řetězce“, jímž byly podle tvrzení žalobce údajně „*dividendy vypláceny postupně nahoru*“. Z uvedených údajů je však zřejmé, že obě společnosti o tom, zda, kdy a v jaké výši vyplatí dividendy, rozhodovaly bez jakékoliv vazby na Rozhodnutí I a Rozhodnutí II, jakož i na výplaty na jejich základě provedené. Mezi platbou dividend těmito společnostmi a platbou dividend ze strany dlužníka (úpadce) není žádná věcná ani časová souvislost. Uvedené společnosti vyplácely svým akcionářům naprosto jiné, podstatně nižší částky, než žalovaný č. 1 obdržel od dlužníka (úpadce), a rozhodovaly také o výplatě dividend v naprosto odlišných časech. Neexistuje-li žádná souvislost věcná ani časová mezi výplatou dividend dlužníkem (úpadcem) a výplatami, které prováděli žalovaný č. 1 a společnost New World Resources Plc., tím méně může existovat jakákoliv souvislost dividend vyplácených dlužníkem (úpadcem) s případnými dividendami vyplácenými dalšími společnostmi v akcionářské struktuře žalované č. 1.

Žalobce záměrně ignoruje výše uvedená a jemu prokazatelně známá fakta, která popírají oprávněnost jeho uplatněného nároku. Náhradou za skutečná fakta se žalobce snaží „vymyslet“ jako důvod pro rozdílnou výši dividend to, že rozdíly v částkách, o nichž rozhodovaly společnosti „*nad dlužníkem*“, byly dány rozdílnou výší „*akcionářských podílů těchto mezi sebou*“ (viz bod 17 podání žalobce z 15. 6. 2020). Opět jde o tvrzení, které je v naprostém rozporu se skutečností a žalobce si toho musí být vědom. Žalovaná č. 1 byla stoprocentním akcionářem dlužníka (úpadce), společnost New World Resources Plc. byla téměř stoprocentním akcionářem žalované č. 1. Z výše uvedeného přehledu vyplácených dividend je patrné, že vyplacené částky nemají žádnou vazbu na výši drženého akciového podílu. Žalovaná č. 1 vyplatila podle rozhodnutí společnosti New World Resources Plc. jako dividendu částku daleko nižší, než částku, kterou jako dividendu obdržela od dlužníka (úpadce), i když jejich akciové podíly byly téměř stejné. Už jen z tohoto příkladu je zřejmé, že tvrzení o rozdílech ve výplatách podle výše akciových podílů je zcela bezpředmětné.

Pasivní legitimaci žalovaných č. 2 až č. 5 žalobce zakládá na § 237 odst. 1 IZ s tím, že jsou osobami, které měly prospěch z Rozhodnutí I a Rozhodnutí II. „*Prospěch*“ žalovaných č. 2 až č. 5 pak dovozuje z toho, že dividendy podle Rozhodnutí I a Rozhodnutí II byly „*vypláceny postupně nahoru v akcionářské struktuře žalovaného č. 1*“. Pro tuto argumentaci nelze v insolvenčním zákoně ani v judikatuře Nejvyššího soudu nalézt oporu.

Insolvenční zákon poskytuje v §§ 235 až 242 právní prostředky insolvenčnímu správci k dosažení nápravy v případech, kdy dlužník disponoval se svým majetkem na úkor věřitelů a tento majetek se jeho dispozicemi dostal do vlastnictví třetích osob. Tímto prostředkem je oprávnění insolvenčního správce dovolat se odpůřčí žalobou neúčinnosti takových právních dispozic dlužníka s jeho majetkem. Okamžikem, kdy soud prohlásí neúčinnost daného právního úkonu dlužníka, ztrácejí osoby, které tímto úkonem majetek dlužníka nabyly, právní důvod k držení získaného majetku a vzniká jim povinnost tento majetek vydat do majetkové podstaty. Z toho vycházejí ustanovení insolvenčního zákona, která stanoví, jak

předmět odpůrcích žalob, tj. jaké právní úkony lze touto žalobou napadat, tak i okruh osob, vůči nimž odpůrcí žaloba může směřovat.

Neúčinnými právními úkony, jimž může insolvenční správce odporovat, jsou pouze právní úkony dlužníka, a to ty, jimiž dlužník buď zkracuje uspokojení svých věřitelů, nebo některé z věřitelů zvýhodňuje. To vyplývá z dikce § 235 odst. 1 IZ a platí pro všechny tři druhy odpůrcích žalob podle §§ 235 až 242 IZ. Rovněž komentářová literatura i judikatura Nejvyššího soudu je v tomto závěru jednotná. Citovat lze například rozsudek sp. zn. 29 Cdo 677/2011 ze dne 27. 2. 2014: *„Nejvyšší soud pak podotýká, že nemá rovněž žádných pochyb o tom, že podle ustanovení § 235 a násl. insolvenčního zákona lze odporovat jen „právním úkonům“ dlužníka (včetně opomenutí)“*, dále sp. zn. 29 ICdo 90/2016 ze dne 20.12.2018 a další.

Na to navazuje i vymezení osob, vůči nimž insolvenční správce může právní úkon dlužníka napadat. Jde o osoby, které na základě právního úkonu dlužníka obdržely nějaké plnění, tj. osoby, pro které právní skutečností, z níž obdržely plnění, bylo právní jednání (právní úkon) dlužníka splňující znaky zkracujícího nebo zvýhodňujícího právního jednání podle §§ 240 až 242 IZ. Tyto osoby prohlášením neúčinnosti právního jednání dlužníka ztratily právní důvod nabytý majetek držet a musejí jej vydat. Podle § 237 odst. 1 IZ jsou to osoby, které byly stranou právního jednání dlužníka (osoby, v jejichž prospěch byl právní úkon učiněn), ale i osoby, které jinak z právního úkonu dlužníka plnění nabyly (osoby, které z plnění měly prospěch). Vzhledem k tomu, že právních forem, jimiž dlužník může disponovat se svým majetkem, může být celá řada, může být i okruh této druhé skupiny osob poměrně široký. Nicméně, jednotícím a limitujícím znakem této skupiny osob je to, že plnění nabyly z nebo na základě právního úkonu dlužníka. Jen tyto osoby jsou ve sporech zahájených odpůrcí žalobou insolvenčního správce pasivně legitimovány, jen ty mohou být dotčeny neúčinností právního úkonu dlužníka a případně pouze na ně může dopadnout povinnost získané plnění vydat.

Judikatura Nejvyššího soudu týkající se okruhu osob vymezených v § 237 odst. 1 IZ je v tomto závěru jednotná. To platí i pro usnesení sp. zn. 29 Cdo 363/2015, jež se žalobce snaží interpretovat ve svůj prospěch. Toto usnesení vysvětluje, že pasivní legitimace osob žalovaných na základě odpůrcích žalob podle IZ vyplývá „z ustanovení upravujících v insolvenčním zákoně neúčinná právní jednání dlužníka“. K tomu dále říká: *„Proto ustanovení § 237 odst. 1 insolvenčního zákona vymezuje jako pasivně legitimované subjekty (jako nositele povinnosti vydat do majetkové podstaty dlužníkovo plnění z neúčinných právních úkonů) osoby, „v jejichž prospěch byl neúčinný právní úkon učiněn“ nebo osoby, „které z něho měly prospěch“*. Citované usnesení pak své závěry k pasivní věcné legitimaci shrnuje takto: *„Zjednodušeně řešeno, odpůrcí nároky jsou koncipovány tak, že pasivně věcná legitimace postihuje osoby, jimž se dostalo prospěchu (poskytnutím plnění podle neúčinného právního úkonu dlužníkem) z neúčinného právního úkonu dlužníka.“*

I toto usnesení Nejvyššího soudu tedy zcela jasně říká, že pasivně

legitimovanými podle § 237 odst. 1 IZ jsou jen osoby, které obdrží plnění od dlužníka, tj. ti, jimž dlužník plní, a to na základě jakéhokoliv svého právního jednání. Citované usnesení vyslovuje tento závěr na základě aplikace § 237 odst. 1 IZ na posuzovaný skutkový stav (v rozsudku šlo o plnění dlužníkem za jiného). Proto pokud Nejvyšší soud v uvedeném rozsudku omezuje okruh pasivně legitimovaných osob podle § 237 odst. 1 IZ jen na osoby, vůči nimž směřovalo právní jednání dlužníka, nejde o závěr vyslovený jen „*obiter dictum*“, jak tvrdí žalobce. Nejvyšší soud jím provedl výklad citovaného ustanovení, který se musí uplatnit ve všech případech, na které toto ustanovení dopadá. To také znamená, že jiné osoby, než ty, které obdržely plnění od dlužníka, z jeho právního jednání, pasivně legitimovány podle § 237 odst. 1 IZ nejsou.

Žalobce v žalobě požaduje vydání částek, které byly jako dividendy „*postupně vyplaceny vzhůru korporátní strukturou*“. Žalobou jsou přitom napadána Rozhodnutí I a Rozhodnutí II. Z těchto rozhodnutí však obdržela plnění pouze žalovaná č. 1. Jak bylo uvedeno a prokázáno skutečnostmi uvedenými výše, to, co žalovaná č. 5 obdržela v rámci akcionářské struktury žalované č. 1, byly dividendy, které jí vyplatila společnost New World Resources Plc., v níž držela akcie, a to na základě samostatných rozhodnutí příslušných orgánů. Mezi rozhodnutími, podle nichž byly v rámci akcionářské struktury žalované č. 1 vyplaceny dividendy a Rozhodnutím I a Rozhodnutím II není žádná souvislost, a to ani věcná či časová, natož právní. I s ohledem na tyto skutečnosti nelze než uzavřít, že částky, které mohly takto společnosti v rámci korporátní struktury žalované č. 1 obdržet, nebyly plněním z nebo na základě právního úkonu dlužníka (úpadce).

Jak vyplývá z § 237 IZ a citované judikatury Nejvyššího soudu, tento skutkový stav dokládá, že pouze žalovaná č. 1 může být ve sporu pasivně legitimována. Ze stejných pramenů dále vyplývá, že ostatní žalovaní, včetně žalované č. 4, kteří nic z Rozhodnutí I a z Rozhodnutí II jako napadaného právního jednání dlužníka/úpadce (podle právního jednání dlužníka/úpadce) neobdrželi, v tomto řízení pasivně legitimováni nejsou.

IV.

Výše uvedenými skutečnostmi bylo prokázáno, že pokud společnosti v rámci akcionářské struktury žalované č. 1 obdržely nějaké plnění jako dividendu, obdržely toto plnění na základě samostatných rozhodnutí společností, v nichž držely akcie, bez vazby na Rozhodnutí I a Rozhodnutí II. To znamená, že požadavek žalobce na splnění vysvětlovací povinnosti a předložení listin týkajících se vyplácení dividend „*nahoru od žalované č. 1*“ směřuje mimo rámec předmětu tohoto řízení, a je tedy naprosto neopodstatněný.

Nejde jen o zjevnou neopodstatněnost požadavku žalobce. Vzhledem k tomu, že požadované informace se netýkají předmětu řízení a směřují vůči osobám, které nejsou ve sporu pasivně legitimovány, nelze žalovanou č. 4, ostatně ani jiné žalované, tímto požadavkem vůbec zatěžovat.

Navíc, jak už bylo nejen žalovanou č. 4, ale rovněž žalovanou č. 5 podrobně vysvětleno, podmínky pro uložení vysvětlovací povinnosti, jak vyplývají z procesních předpisů, odborné literatury i judikatury Nejvyššího soudu, požadavek žalobce nesplňuje. K tomu, co již bylo dříve uvedeno, lze doplnit následující.

Již při podání žaloby žalobce soudu signalizoval, že není schopen přesně určit podíl jednotlivých žalovaných na částce, jejíž vydání požaduje. Dalšími podáními upřesnil, že požaduje vydání „*dividend postupně vyplacených nahoru*“. Zároveň žalobce tvrdil, že nemá přístup k informacím a listinám prokazujícím částky, které byly jednotlivým žalovaným vypláceny, aby mohl své nároky vůči jednotlivým žalovaným specifikovat. Takové tvrzení se však zjevně nezakládá na pravdě.

Jak bylo řečeno, High Court of Justice rozhodoval o důvodnosti dividend vyplacených žalované č. 5 společností New World Resources Plc. a posuzoval listiny, na jejichž základě byly dividendy vyplaceny. Z bodu 27 Rozhodnutí High Court of Justice je zřejmé, že žalobce měl možnost se řízení zúčastnit, seznámit se s listinami a informacemi, které byly jeho předmětem, a vyjádřit se k nim. Rovněž je zřejmé, že High Court of Justice se možností účasti žalobce i samotného dlužníka (úpadce) zabýval a konstatoval, že oba měli možnost se řízení zúčastnit. Nicméně, aniž by vyvinul jakoukoliv aktivitu ve vztahu k tomuto řízení, žalobce dopisem ze dne 10. 1. 2019 sdělil soudu ve Velké Británii, že v něm nehodlá nijak participovat.

*K důkazu: Rozsudek High Court of Justice, divize Business and Property Courts of England and Wales, číslo CR-2018-005056 dne 18. 1. 2019 (je součástí spisu, předloženo žalovanou č. 5 společně s podáním ze dne 6. 4. 2019)
dopis žalobce ze dne 10. 1. 2019 (je součástí spisu, předloženo žalovanou č. 5 společně s podáním ze dne 6. 4. 2019)*

Informace o dividendách v akcionářské struktuře nad žalovaným č. 1 jsou již více než dva roky součástí spisu. Výše popsané skutečnosti žalovaná č. 4 zjistila právě ze spisu. Jak Rozhodnutí High Court of Justice, tak účetní závěrky žalované č. 1, v nichž jsou obsaženy informace o výplatě dividend žalovanou č. 1, jsou součástí spisu. Žalobce, pokud je potřebuje, má je tedy k dispozici již řadu měsíců a měl je k dispozici v době, kdy poprvé požádal o uložení vysvětlovací povinnosti. Z toho je zjevné, že žalobce se snaží vyhnout vlastní procesní aktivitě a namísto, aby se snažil dostát své povinnosti tvrzení a povinnosti důkazní, usiluje o to, aby nepřípustným způsobem byla důkazní povinnost přenesena z žalobce na žalované. Jak vyplývá z citované judikatury Nejvyššího soudu a odborné literatury, již tato nečinnost žalobce, dokumentuje, že podmínky pro uložení vysvětlovací povinnosti nejsou splněny.

Navíc, jak bylo výše zdůvodněno, požadované informace se netýkají předmětu sporu. Není proto důvod nad rámec toho, co již je ve spisu, jakékoliv listiny a informace poskytovat.

Žalobce tedy ani v posledním podání nepřináší nic, čím by uložení vysvětlovací povinnosti odůvodnil.

V.

Žalovaná č. 4 si dovoluje připomenout svůj návrh na přerušení řízení, který uplatnila v podání dne 18. 2. 2019. Žalovaná č. 4 v této souvislosti odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 980/2014 ze dne 3. 3. 2015, kde Nejvyšší soud dovodil, že neplatnost právního úkonu má přednost před jeho odporovatelností, například proto, že neplatnost právního úkonu působí vůči všem. Řízení souběžně vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 15 Cm 225/2016 je vedeno, mimo jiné, o neplatnost Rozhodnutí I a Rozhodnutí II, přičemž bylo zahájeno dříve než toto řízení. Důvody pro přerušení tohoto řízení tedy podle názoru žalované č. 4 dále trvají.